

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 5. Utrúm Semipelagiani admiserint necessitatem gratiæ irresistibilis & infrustrabilis ex natura sua, ad bona opera tum incipienda tum perficienda, & ad perseverantiam finalem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

riam esse, quam gratiam, ut initium salutis ex eo, qui salvatur, non ex eo credendum sit stare, qui salvatur: & voluntas hominis divine gratie sibi pariat opem, non gratia sibi humanam subiciat voluntatem.

Quo sensu docuerunt Semipelagiani Deum velle omnium hominum salutem, eodem profecto voluerunt Christum mortuum esse pro omnibus hominibus. Itaque, ut refert Prosper in sua epistola, dicebant, pro universo humano genere mortuum esse Dominum nostrum Jesum Christum, & neminem prorsus à redemptione sanguinis ejus exceptum; eo sensu, quod propter meritum passionis & mortis Christi, omnibus hominibus aequaliter & indifferenter expositus esset gratiarum thesaurus, ex quo, qui vellent, hauriret merito naturalis fidei, desiderii, & orationis, quantum vellent; qui verò nollent, non hauriret; ita ut neque nolenti detur gratia, neque volenti denegetur. Unde sequebatur discretionem fidelis ab infideli, & iusti ab impio non à Deo, vel à Christo, aut à gratia, sed à naturalis fidei, desiderii, & orationis merito repetendam esse. Quod etiam expressè asseriebant Semipelagiani verbis suprà relatis ex epistola Prosperi.

Quando autem ab eis querebatur, cur his potius temporibus & nationibus, quam aliis, prædicaretur Evangelium; cum ante prædicationem Evangelii, nullarum nationum merita extitissent; respondebant Deum voluisse, ut annuntiaretur Evangelium his nationibus potius, quam aliis, quia prævidebat has nationes, & non illas, esse credituras, si Evangelium eis annuntiaretur; adeoque has nationes, & non illas Evangelium accepisse non ex mero voluntatis divine beneplacito, sed propter meritum naturalis fidei, sub conditione futuræ. Cum autem, inquit Hilarius ad Augustinum, dicitur eis, quare aliis, vel alicubi prædicetur, vel non prædicetur, vel nunc prædicetur, quod aliquando penè omnibus, sicut nunc aliquibus gentibus non prædicatum sit: dicunt id præsentie esse divine, ut eo tempore, & ibi, & illis veritas annuntiaretur, quando & ubi prævidebatur esse credenda.

Cum verò premerentur exemplo parvulorum, quorum alii cum baptismo moriuntur, alii verò sine baptismo, quamvis omnes in æquali nascantur damnatione, nec perventuri fuerint ad eam ætatem, in qua alii ab aliis possent se discernere, & consequenter posset esse ratio his potius, quam, illis imperiendi baptismi gratiam: respondebant Deum hos, non illos, baptizari voluisse, quia præviderat hos, non illos, si ad discretionis annos pervenirent, bono naturæ seu libero arbitrio bene uturos fuisse, credendo scilicet, desiderando sanitatem, ad medicum suspirando, & orando; atque ita hos parvulos ab illis discerni per actus bonos naturales ex solis arbitrii viribus futuros conditionatè.

Hoc testatur Prosper in sua ad Augustinum epistola. Cumque, inquit, inter hæc innumerabilium illis multitudo obicitur parvulorum, qui utique, excepto originali peccato, sub quo omnes homines similiter in primi hominis damnatione nascuntur, nullas adhuc habentes voluntates, nullas proprias actiones, non sine Dei iudicio secernuntur; ut ante discretionem boni ac mali de usu vite huius auferendi, alii per regenerationem in celestis regni assumantur heredes, alii sine baptismo inter mortis perpetue transeant debitores: tales ajunt perdi, talesque salvari, quales futuros illos in annis majoribus, si ad activam servarentur ætatem, scientia divina præviderit.

Semipelagiani igitur pro parvulis, quorum alii baptizari, alii non baptizati migrant ex hac vita ante adultam ætatem, recurrerant ad actus bonos naturales, conditionatè tantum futuros, seu futuribiles tantum, quibus aiebant Deum ad baptismum his potius, quam illis, procurandum moveri: quo effugio nihil miserabilius excogitari poterat, & à talibus viris excogitarum miratur Augustinus lib. de præd. Sanctorum cap. 12. ubi sic ait: Unde hoc talibus viris in mentem venerit, nescio, ut futura, que non sunt futura, puniantur, aut honorentur merita parvulo-

rum. Merita merè futuribilia vocat S. Doctor merita futura, quæ non sunt futura, & quidem jure merito, quia non sunt futura absolutè, adeoque non sunt futura eo modo, qui secundum prudentem estimationem requiritur ad hoc, ut in ordine ad puniendum vel remunerandum, illorum possit haberi ratio. Quod enim nunquam erit, quantumvis foret, si poneretur aliqua conditio, non potest in ordine ad laudem vel vituperium majoris esse æstimabilitatis, quam merè possibile. Quod non videre non potuerit Massiliensis ipsi: sed quilibet devorare maluerunt, quam agnoscere inæqualem in Deo affectum circa salutem hominum, & gratuitam aliquam electorum à reprobis discretionem confiteri.

ARTICULUS V.

Utrum Semipelagiani admitterint necessitatem gratiæ irresistibilis & infrustrabilis ex natura sua, ad bona opera tum incipienda tum perficienda, & ad perseverantiam finalem.

RESPONSIO.

Semipelagiani nunquam admitterunt necessitatem talis gratiæ, sed è contra talem gratiam exhorruerunt, & constantissimè rejecerunt.

Prob. Nam existimantes, quamvis falsò, Semipelagiani S. Augustinum hoc Adamum inter & posteros ejus posuisse discrimen, quòd Adamo in statu innocentie data esset ad perseverandum gratia, cui posset pro arbitrio consentire vel dissentire; electis verò in statu naturæ lapsæ detur ad perseverandum gratia, cui resistere non possunt: adeo ut Adamo in statu innocentie liberum fuerit perseverare vel non perseverare; at electi in statu naturæ lapsæ necessariò perseverarent, ex intrinseca & antecedenti necessitate bonum faciendi, & malum vitandi; ceteris omnibus in perditionis massa ita derelictis, ut omni auxilio ad perseverandum idoneo destituantur: hoc omninò molestè tulerunt, & ita S. Augustini verbis commoti sunt, ut dicerent per ea hominibus desperationem exhiberi, & per ea omnem tolli utilitatem exhortationum & comminationum pro statu præstati naturæ lapsæ, illasque utiles non fuisse nisi in statu innocentie, si in hoc tantum statu, & non in præsentis, homo habuit idoneam ad bonum perseveranter volendum & operandum gratiam, cui consentire vel dissentire posset pro arbitrio, & quacum proinde posset pro arbitrio bonum velle vel non velle, operari vel non operari perseveranter. Patet ex Hilarii ad Augustinum verbis, suprà relatis art. 3. §. 2.

Confirm. Quia si Semipelagiani admitterunt necessitatem gratiæ dominantis, & necessitantis ab bonum volendum & operandum perseveranter, admitterunt donum perseverantiae, quod ab iis, quibus confertur amitti nullatenus potest, & quocum, qui illud accipiunt, non possunt non perseverare. Atqui Semipelagiani exhorruerunt omne donum, quocumque necessariò perseveraret, & auxilium quodlibet etiam electis datum ad perseverandum, quod propria voluntate amitti vel retineri non posset, ut testatur Hilarius in sua ad Augustinum epistola. Nolumus, inquit, ita hanc perseverantiam prædicari, ut non ... amitti contumaciter possit. ... Caterum quilibet donatum sit prædestinatis, id posse & amittere & retinere propria voluntate concedunt. Ergo, &c.

Obj. 1. Semipelagiani docuerunt, gratiam, Adamo datam in statu innocentie, in hoc diversam fuisse à gratia, quæ in præsentis statu datur ad bonum volendum & operandum, quòd voluntas cum illa posset pro arbitrio velle vel non velle, operari vel non operari bonum; hæc verò dominetur voluntati, eamque ad volendum & agendum necessitet. Neg. Probabis, ex Hilario, de illis ita ad Augustinum scribente: Unde in hoc solo volunt à primo homine omnium distare naturam, ut illum, integris

viribus voluntatis, iuvaret gratia volentem, hos autem, amissis & perditis viribus, credentes tantum non solum erigat prostratos, verum etiam suffulciat ambulantes. Ex quibus verbis sic argumentaberis. Semipelagiani docuerunt gratiam utriusque status in hoc differre, quod una, nempe gratia status naturæ innocentis, adjuvaret tantum ad volendum; altera verò, nempe gratia status naturæ lapsæ, prostratum hominem erigat, & suffulciat ambulantes. Atque gratia adjuvans tantum, est gratia non dominans, nec necessitans; gratia verò prostratum erigens, & suffulciens ambulantes, non est nisi gratia dominans & necessitans. Ergo, &c.

R. neg. min. Quasi verò gratia non possit prostratum erigere, & ambulantes suffulcire, nisi dominando voluntati, eamque necessitando ad volendum & agendum. Quasi verò gratia, quæ prostrato & infirmo non solum ostendit qua surgendum & ambulandum est, verum etiam ad surgendum & ambulandum vires necessarias subministrat, non possit rectè & propriè dici prostratum erigere, & ambulantes suffulcire; quamvis non ita dominetur voluntati hominis prostrati & infirmi, ut eum necessitet ad surgendum & ambulandum, hoc est, ut eum irresistibiliter flectat ad bonum, sicut oportet, volendum & operandum.

Itaque verba Hilarii significant, Semipelagianos discrimen gratiæ, quæ data est homini innocenti, à gratia, quæ datur homini lapsò, constituisse in eo, quod gratia homini innocenti data, eum sive ad incipiendum, sive ad perficienda bona opera adjuvaret tantum, ostendendo scilicet quid esset agendum: gratia verò, quæ homini lapsò datur, ad bona virtutum opera etiam incipiendum non solum adjuvet, ostendendo quid faciendum sit, sed etiam prostratum erigat, suffulciat ambulantes, vires subministrando, sine quibus in hoc ægritudinis statu nec perficere, imò nec incipere possumus virtutum opera.

Talis autem discriminis hanc reddebant rationem, quod voluntas Adami in statu innocentie integris esset viribus, adeoque non indigeret actuali auxilio, ipsam intemè & immediatè afficiente & corroborante: voluntas verò nostra per peccatum Adami ita sit sauciata atque debilitata, ut nequidem incipere possit opera virtutum sine actuali adiutorio interioris gratiæ, ipsam intemè & immediatè prævenientis, excitantis, inclinantis, delectantis, & delectando corroborantis contra importunos rebellantis concupiscentiæ motus.

Totum autem hoc discrimen gratiæ utriusque status catholicè asserbatur à Massiliensibus, nec in hoc erant Semipelagiani, sed in eo, quod vellent erigentem & suffulcientem gratiam, in statu naturæ lapsæ, ad virtutum opera tum perficienda, tum etiam incipiendum necessariam, retribui merito fidei elicite ex solis viribus naturæ sine adiutorio gratiæ interioris; nollentque liberum hominis arbitrium per Adami prævaricationem esse adedè depravatum, ut non posset se solo, & absque interiore gratia præveniente, ipsum immediatè adjuvante, velle, credere, sanitatem desiderare, ad medicum suspirare, petere, quærere, pulsare, & quærendo, petendo, pulsando, promereri interiorem gratiam inspirationis, quæ prostratum erigeret tangendo & excitando, atque ambulantes suffulciret roborando, & immediatè adjuvando ad sanitatem assequendam, virtutumque opera incipienda & perficienda.

Obj. 2. Semipelagiani, teste S. Augustino fatebantur omnia virtutum opera esse dona Dei. Atque virtutum opera non sunt dona Dei, nisi fiant ex gratia dominante voluntati, eamque necessitante ad volendum & operandum bonum. Ergo, &c. R. neg. min. Quasi verò opera virtutum non sint sufficienter dona Dei, hoc ipso quod non fiant à voluntate, nisi Deus eam sua interiore gratia præveniat, excitet, inclinet, roborer, & immediatè adjuvet ad illa exercenda? Ex eo igitur quod Semipelagiani confessi sunt omnia virtutum opera esse Dei dona, malè & pessimè infertur

Simonnet Theol. Tom. II.

eos interioris gratiæ dominantis & necessitantis agnovisse necessitatem. Sed ex occasione data.

Nota obiter. Actus salutaris, qui fit à voluntate, præventa à gratia, est donum Dei, & à fortiori, ipsa quoque gratia, à qua prævenitur voluntas, est donum Dei, sed magno cum discrimine: gratia enim, qua voluntas prævenitur, est Dei donum tantum, seu, quod idem est, est purum Dei donum. At actus salutaris, qui fit à voluntate, præventa à gratia, non est Dei donum tantum; nam sic est donum Dei, ut sit etiam nostrum meritum. Ratio autem huius discriminis alia esse non potest, quam quia Deus donat gratiam voluntati, ipsam voluntatem antecederet & irresistibiliter flectendo & applicando ad productionem motus indeliberati amoris, vel desiderii, in quo gratia consistit: at donat actum salutarem voluntati, non ipsam prædeterminando & necessitando ad productionem actus salutaris, sed per indeliberatum illum amoris vel desiderii motum, ad quem eam prædeterminat & necessitat ex absoluta & efficaci actus salutaris obtinendi intentione, tangendo & movendo illam, quomodo ei aptum est, ut actum salutarem velit producere, & producat ex propria determinatione: unde fit, ut actus salutaris sit suus Dei, ut gratuito efficientis illum per voluntatem à se tactam & motam, quomodo novit illi congruere, ut ex propria determinatione velit & operetur tale bonum, & suus voluntatis, non solum physicè, ut suus est indeliberatus gratiæ motus, sed etiam moraliter, & in ordine ad imputabilitatem, quia voluntas sub congrua Dei motione totam suam servat activam indifferentiam, seque ipsa ad actus productionem determinat; quanquam non ex suis solis, sed ex suis & motionis divinæ viribus simul & indivisibiliter se ipsa determinet. Hinc actus salutaris, quem producit voluntas, sic est Dei donum, ut sit etiam proprium voluntatis meritum.

ARTICULUS VI.

Utrum Semipelagiani admiserint necessitatem interioris gratiæ prævenientis, ad fidem inchoatam, & ad orationem.

RESPONSIO.

Non admiserunt, sed è contra docuerunt naturales liberi arbitrii vires sufficere ad fidem initialem, sanitatis desiderium, & orationem.

Prob. S. Augustinus circa fidem inchoatam in eo errore aliquando fuit, in quo postea fuisse Semipelagianos; quia videlicet eodem sensu, quo illi postea putarunt, ipse purabat fidem inchoatam non esse donum Dei, sed à nobis esse in nobis. Atque S. Augustinus putabat fidem inchoatam non esse donum Dei, sed à nobis esse in nobis, quia purabat nos credere sine adiutorio interioris gratiæ voluntatem prævenientis, & ad credendum nos alia non indigere gratia, quam externa gratia prædicationis Evangelii, qua concessa, possemus ex solis arbitrii & naturæ viribus credere, credentes orare, & orando impetrare interiorem gratiam prævenientem, & ad temperanter, iustè, pieque vivendum in hoc sæculo necessariam. Ergo Semipelagiani postea similiter errantes circa fidem initialem, putabant eam non donari à Deo, sed à nobis esse in nobis, quia putabant nos credere sine adiutorio interioris gratiæ, neque nos ad credendum indigere, nisi externa gratia prædicationis Evangelii, qua præsupposita, possemus ex solis arbitrii & naturæ viribus credere, credentes, &c. adeoque manifestè falsum est, Semipelagianos interioris gratiæ etiam repudiabiles & frustrabiles ex natura sua ad fidem imperfectam & alia iustitiæ & salutis initia, necessitatem admisisse. Consequenter pater.

Prob. 1. Major ex ipso S. Augustino, qui lib. de præd. Sanct. c. 3. relatis his Apostoli verbis: *Quid habes, quod non accepisti?* sic prolequitur: *Quo præcipue testimonio etiam convictus sum, cum similiter errarem,*